MI-PB-3

Návrh fyzicky neklonovatených funkcí (PUF) a generátorů skutečně náhodných čísel (TRNG) odolných vůči útokům.

Fyzicky neklonovatelné funkce

Využívají **jedinečných fyzikálních vlastností** každého zařízení

Vznikají působením **náhodných a nekontrolovatelných vlivů** během výrobního procesu

Jednosměrná funkce: Na základě vstupu vygeneruje "příslušný" výstup
Vstupy:

- Fyzikální stav systému
- Výzva (challenge) -- někde není potřeba

Výstup: odpověď (response)

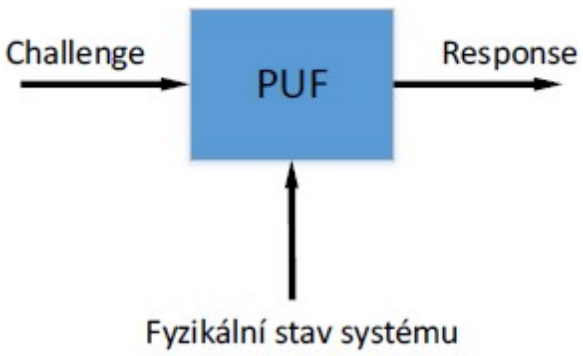

Využití:

- Identifikace zařízení
- Autentizace
- Generování kryptografických klíčů
- Bezpečné úložiště kryptografických klíčů
- Ochrana proti padělání
- Ochrana duševního vlastnictví

Požadované vlastnosti:

- **Snadná vyhodnotitlenost:** čas, plocha, napájení, spotřeba, cena
- **Reprodukovatelnost:** pro daný PUF a výzvu vždy stejná odpověď
  - Vliv fyzikálních podmínek -- ve výstupu jsou chyby (dostatečně malé ale nevadí)
- **Jedinečnost:** odpovědi na různých zařízeních pro stejnou výzvu by se měly co nejvíc lišit (ideálně 50 %)
- **Fyzická neklonovatelnost:** techinicky velmi obtížné vyrobit dvě identická zařízení (z hlediska fyzikálních vlastností)
- **Matematická neklonovatelnost:** náhodné odpovědi PUFu pro různé výzvy nebo na různých zařízeních -- nemožné predikovat

Typy:
Podle zdrojů náhodnosti:

- **Paměťové:**
  - SRAM: obsah paměti po zapnutí napájení (každá buňka má preferenci 0 nebo 1, případně ani jednu a chová se náhodně)
  - Butterfly: obvod napodobující SRAM
  - Latch: podobné butterfly (při 1 nestabilní stav, zpět do 0 - ustálení)

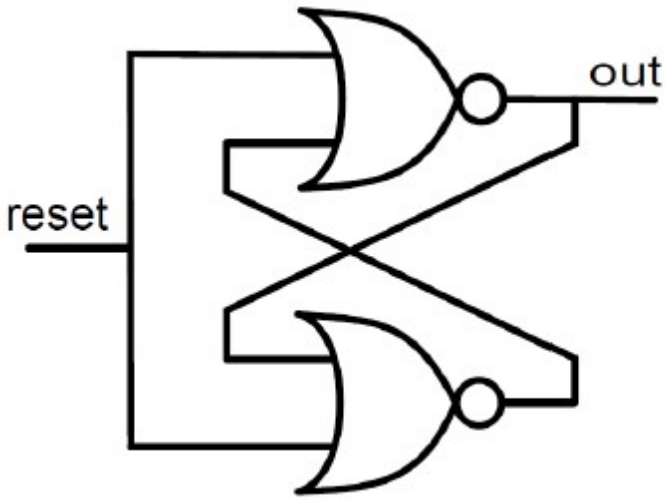

  - Flip-flop
- **Zpoždění obvodu:**
  - Arbiter: 2 symetrické cesty, arbiter detekuje, po které signál přišel rychleji

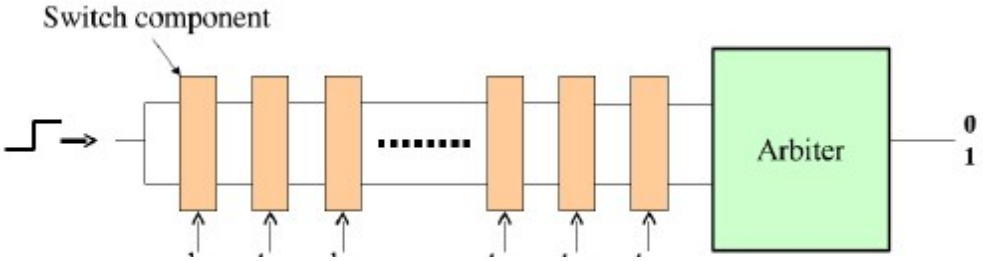

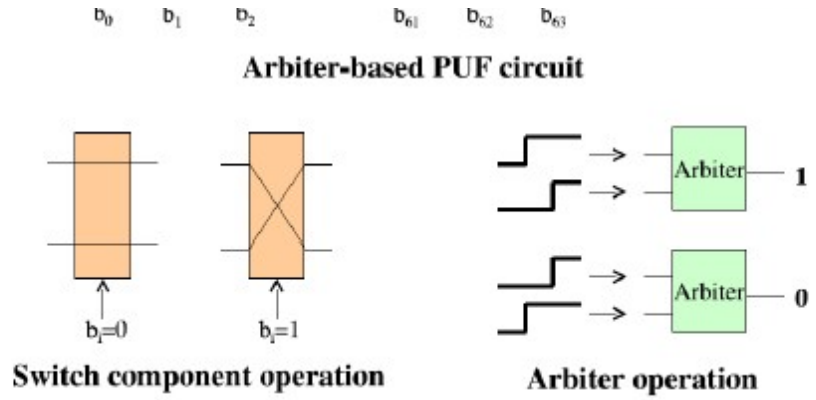

- Ring Oscillator: zdroj entropie -- náhodné odchylky ve zpoždění hradel. Oscilátory vzájemně symetrické, porovnávání frekvencí páru oscilátorů, z každého páru 1 bit výstupu

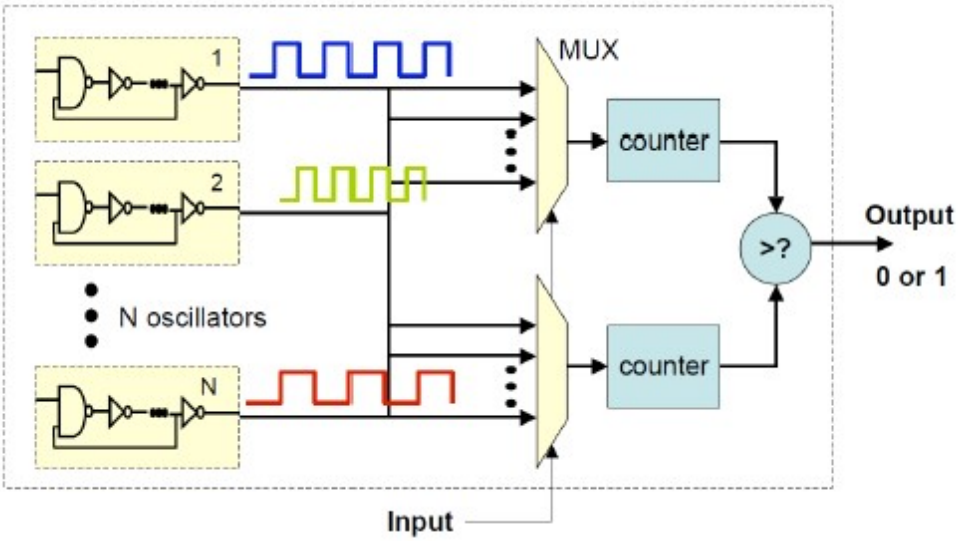

- Glitch: časový rozdíl mezi změnami výstupu od změny vstupu logického obvodu
- Transient Effect Ring Oscillator: počet oscilací od nastavení do 1 po ustálení

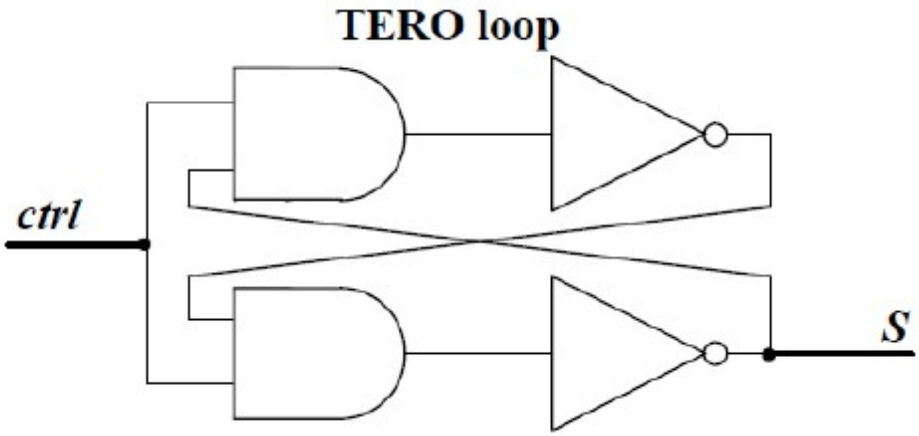

Identifikace zařízení:

Každé zařízení lze jednoznačně identifikovat pomoci jeho jedinečných fyzikálních vlastností.

Odpovědi z 1 PUF na 1 zařízení musí být velmi podobné, na různých zařízeních dostatečně odlišné

Autentizace:

Pro každé zařízení uloženy výzvy a příslušné odpovědi

Průběh:

- Zařízení se identifikuje svým ID
- Odešle se challenge zařízení
- Zařízení odešle response
- Pokud response dostatečně podobná té v databázi, ověřeno
- Použitý pár challenge-response vymazat z DB

Generování klíčů:

Inicializační fáze: generování klíče a pomocných dat

Pomocná data: informace pro samoopravný kód, konfigurace PUF

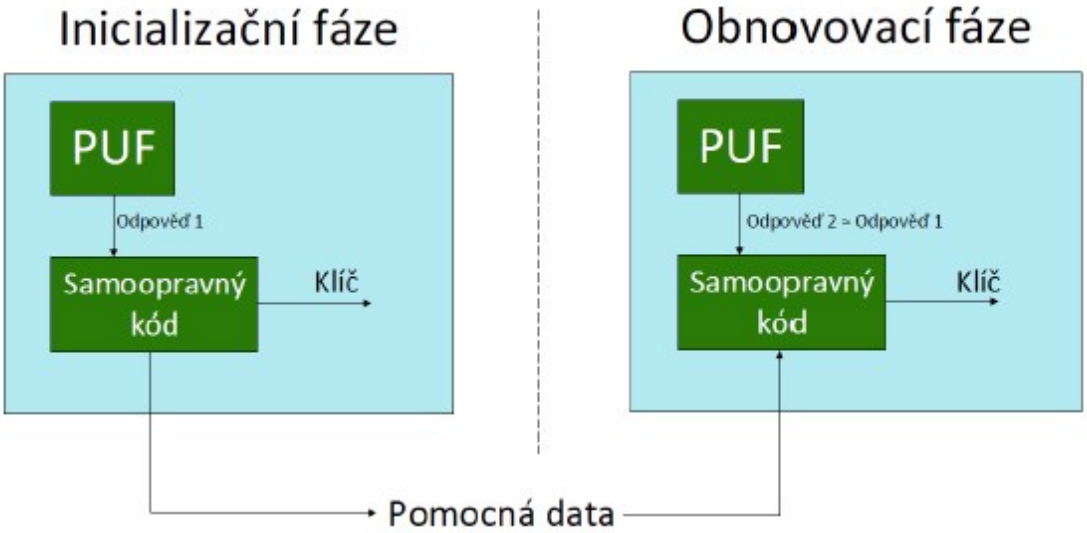

Generátory náhodných čísel

Generátor náhodných čísel: proces, jehož výsledkem je posloupnost statisticky nezávislých hodnot, které nelze předem předpovědět

Využití náhodných čísel v kryptografii:

- padding
- nonce
- obrana proti útokům postranními kanály
- generování klíčů

Požadavky:

- **Dobré statistické vlastnosti:** rovnoměrné rozdělení ($P(0) \approx P(1) \approx 1/2$), maximální entropie, maximální délka
- **Nepředvídatelný výstup**
- **Rychlost** (bit/s, ..., Mbit/s)
- **Složitost** realizace
- **Bezpečnost**
  - Odolnost před útoky, testovatelnost zdroje entropie

Generátory pseudonáhodných čísel (PRNG)

Pracuje **deterministicky** -- pokud použita znovu stejná počáteční hodnota (seed), vygeneruje stejnou posloupnost

Snadná realizace (algoritmus, automat), rychlý

Výstupní posloupnost zpravidla dobré statistické vlastnosti, ale není skutečně náhodná (pro některá použití nevadí)

Kryptograficky bezpečný PRNG:

- Projde **statistickými testy náhodnosti**
- **Next-bit test:** Znám prvních k bitů vygenerované posloupnosti. Neexistuje žádný algoritmus s polynomiální složitostí, který by předpověděl $(k+1)$. bit s pravděpodobností vyšší než $1/2$
- **State compromise:** Zjištěn stav generátoru $\Rightarrow$ nelze zpětně zrekonstruovat dosavadní vygenerovanou náhodnou posloupnost

Lineární kongruenční generátor:
$x_{n+1} = (ax_n + c) \pmod m$
Pseudonáhodná posloupnost opakována nejvýše po m iteracích
Problematický pro kryptografii: závislost mezi po sobě jdoucími prvky
Při známém m a 3 výstupech lze a a c dopočítat soustavou lineárních rovnic

Blum-Blum-Shub:
$x_{n+1} = x_n^2 \pmod m$, kde $m = pq, pq$ prvočísla
Kryptograficky bezpečný
Lze přímo spočítat i-tý prvek: $x_i = x_0^{2^i \bmod (p-1)(q-1)} \bmod m$

Hešovací funkce na čítač:
Hešování hodnot $seed$, $seed + 1$, ...
Problém: Odhalení vnitřního stavu $\Rightarrow$ zpětná rekonstrukce posloupnosti

Bloková šifra v režimu čítače:
Náhodný klíč k, počáteční $seed$
Klíčem k šifrovány hodnoty $seed$, $seed + 1$, ...
Opět nesmí dojít k prozrazení $k, seed$

Útoky:

- Bezpečnost systému ohrožena slabým PRNG (LSFR, kongruenční, ...), slabým (málo náhodným, krátkým) seedem, prozrazením vnitřního stavu PRNG

Hybridní generátor náhodných čísel

Dobrý PRNG inicializovaný skuteně náhodnou hodnotou

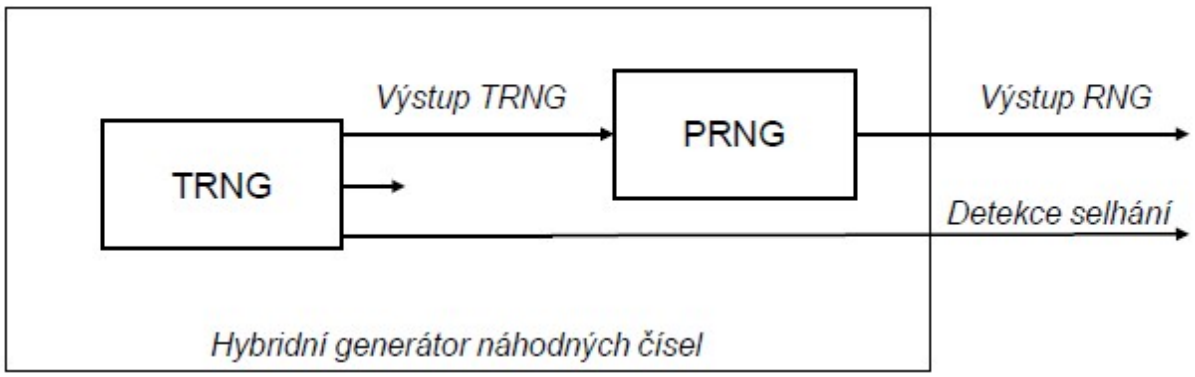

Generátor skutečně náhodných čísel (TRNG)

Nedeterministický, nepředvídatelný výstup, neopakovatelný

Složitá analýza, obtížnější realizace, pomalejší

Horší statistické vlastnosti $\Rightarrow$ postprocessing

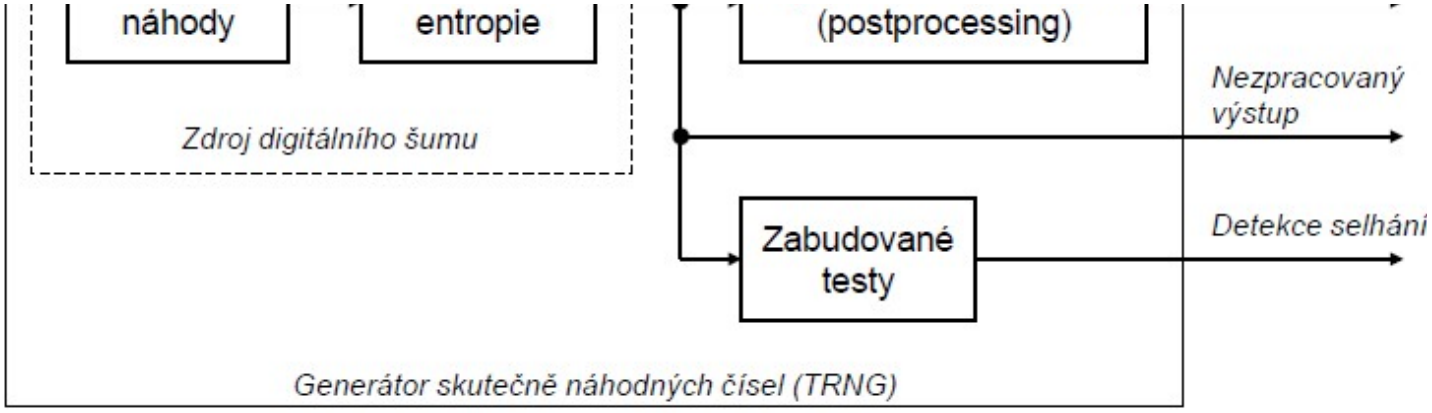

Zdroj entropie:
Fyzikální děj náhodný ze své podstaty, proces silně citlivý na nepatrné změny parametrů

- radioaktivní rozpad
- tepelný šum
- kvantové jevy
- **nestabilita oscilátorů (jitter):** hrana nenastane přesně v ideálním okamžiku

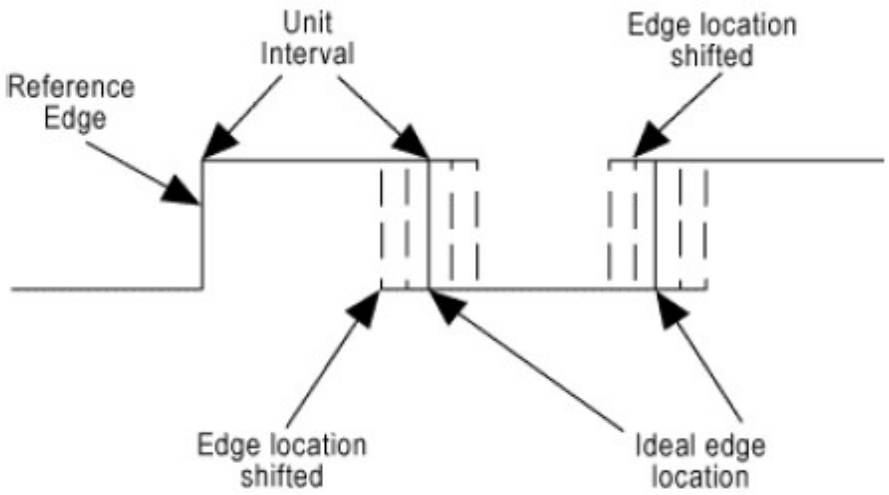

- **metastabilní stav klopného obvodu:** Obvod má dvě podmínky: t_{setup} (čas, po který se nesmí stav měnit před náběžnou hranou CLK) a t_{hold} (čas, po který se nesmí stav měnit po náběžné hraně CLK). Porušení podmínek -- metastabilní stav (výstup po určitou dobu někde mezi 0 a 1)
- kruhový oscilátor
- chování uživatele

Zpracování výstupu TRNG:
Vylepšení statistických vlastností: bias (poměr 0 a 1), entropie, runs (dlouhé posloupnosti 0 nebo 1)

- **XOR korektor:** Ze 2 nebo více bitů vstupu vytvoří jden na výstupu
  Lepší bias, entropie, zachovává nezávislost výstupu, jednoduchý
- **Von Neumannův korektor:** Dvojice 00 a 11 se zahodí, jinak $01 \rightarrow 1, 10 \rightarrow 0$

- Iterativní von Neumannův korektor: aplikace korektoru na zahozené bity

Testování TRNG:
Při návrhu: ověření požadovaných vlastností, možnost složitých testů
Za běhu: generátor se může porouchat, může být podroben útoku. Lze použít jen jednodušší testy

Statistický aparát pro testování hypotéz: H_0 **:** posloupnost je náhodná

Většina testů vyvinuta pro PRNG $\Rightarrow$ nezjistí některé problémy TRNG

Typy testů:

- **Frekvenční:** poměr počtu 1 a 0 se musí blížit 1
- **Runs test:** délka a četnost úseků 000...0 a 111...1
- **Test n-tic:** posloupnost se rozdělí na k-bitové úseky, vyhodnocení četnosti k-bitových sekvencí
- **Spektrální test:** Fourierova transformace (posloupnost jako digitální signál, hledání periodických složek)
- **Testy autokorelací:** opakování stejných nebo podobných úseků v posloupnosti
- **Komprese:** skutečně náhodnou sekvenci nelze bezztrátově zkomprimovat

Existují testovací baterie (FIPS 140-1, NIST Statistical Test Suite, Diehard)

Útoky:

- Pasivní: postranní kanály
- Aktivní: ovlivnění činnosti TRNG (elektromagnetické pole, špičky napájení, napětí, teplota)